kl maal; 4) Koosa kl Peedu tl maal. Nooremast raua-ajast on teada järgmised üksikleiud: 1) kustki Kodaverest kirves ja kahe teraga mõõk; 2) kustki Alliku valla piirest pronks-käevõru; 3) Tagajärve mäest (?) raudkirves.

Linnamägesid on kaks: üks Alatskivi mõisa pargis, tuntud Linnamäe nime all, teine Kalevipoja säng (52. joon.), Pealsekivi veski juures Alatskivi jõe ääres. Linnamäeks nimetab rahvas mäge Moku kl Ennu tl maal.

Võib olla, et juba paganuseajal on ohverdatud aukudeta „ohvrikivile" Pala valla Sepa tl maal. Samuti võivad olla juba paganuseajal ohverdamiseks tarvitatud „litemägi" Assikvere kl Antsu tl põllus ja Pühamägi Lahepera järve kaldal.

Foto tundmata.

56. joon. Alatskivi kirik.

Mõisad. Alatskivi mõisa (saksa k. Allatzkiwwi) asub 11.2 km Kodavere kirikust lõuna pool. 16. aastasaja keskpaigas kuulus see mõisa Wrangell'i soole. Sõdade aegu omanikelt ära võetud, pandi ta Varbeki lossiga (praeg. Kastre mõisa) ühte ja kuni 1626. a. asus siin kirjutaja Siemenssen. 1627. a. renditi ta riigimõisana Schwengell'ile. Aasta hiljemini aga kinkis Gustav Adolf Alatskivi Dirschau sõjalaagris oma sekretärile Salrius'ele, kes selle 1642. a. Kronmann'idele müüs. Kronmannide pärijad moodustasid päranduse jagamisel 1725. a. Alatskivist kaks mõisat: Vana- ja Uue-Alatskivi. Vana-Alatskivi omandas Kronmann'idelt ostuteel v. Essen. 1634. a. olid aga mõlemad mõisad jälle Kronmannide käes. Läksid peale seda v. Stackelberg'i soo kätte ja naissoost pärijate kaudu parun Nolcken'i soole, kelle kätte jäid kuni võõrandamiseni. Peale võõrandamist plaanistati ääremaad, kuna mõisa südant riigi arvel peetakse. Härrastemaja, uus, kahekordne kiviehitus, lossitaoline, keskaja stiili jäljendus, on kõige suurem ja nägusam kogu kihelkonnas (54. joon.).

Kokora mõisa (saksa k. Kockora) asub 10.5 km Kodavere kirikust edela pool. On osa Alatskivi mõisast, eraldatud 1734. a. iseseisvaks mõisaks ja vahetatud v. Esser'ile Vana-Alatskivi mõisa vastu. Mõisa oli 18. aastasajal veel v. Rehbinder'ite käes. 19. aastasaja alul on mõisa pidajaiks lühemat aega v. Kircher'id, selle järele aga ostavad 1812. a. Schultz'id; neile jääb ta kauemaks ajaks, kuni